

СИЛАБУС

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет біології та лісового господарства

Кафедра лісового і садово-паркового господарства

Дисципліна: Лісове ґрунтознавство

Коротка характеристика: нормативна; 1 курс 1 семестр; 5 кредитів ЄКТС; 150 год., у т.ч. 10 год. лекцій, 8 год. лабораторних робіт; підсумковий контроль – іспит.

Розклад занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Викладач: [Шевчук Михайло Йосипович](#), професор кафедри лісового та садово-паркового господарства, доктор сільськогосподарських наук.

Електронна пошта: Shevchuk.Myhaylo@vnu.edu.ua

Передумови вивчення курсу: попередньо студент повинен прослухати курс «Хімія».

1. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Лісове ґрунтознавство» є сформувати у студентів уявлення про ґрунт, як складову частину агрофітоценозу, що виконує роль забезпечення рослин поживними речовинами, водою та іншими факторами її росту і розвитку.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Лісове ґрунтознавство» є надання студентам базових знань при вивченні, властивостей, характеру формування основних типів ґрунтів і їх раціональне використання.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ

Після якісного вивчення дисципліни студенти опанують такі компетентності, як:
ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища

ФК 2. Здатність проводити лісівничі вимірювання та дослідження.

ФК 3. Здатність використовувати знання й практичні навички для аналізу біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання.

ФК 12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому регіональному, національному і глобальному рівнях.

В сукупності з іншими фаховими освітніми компонентами це дозволить досягти наступних програмних результатів:

ПРН 4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.

ПРН 8. Проектувати та організовувати ведення лісового та мисливського господарства відповідно до встановлених вимог.

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекцій з питаннями, які розглядаються

Змістовий модуль 1

Тема 1. Походження, склад, властивості, біогеохімія ґрунтів та ґрунтово-екологічні режими. Походження, склад, властивості і режими ґрунтів. Походження і склад органічної частини твердої фази ґрунту.

Тема 2. Фазовий склад ґрунту.

Тема 3. Поглинальна здатність ґрунту і пов'язані з нею процеси.

Тема 4. Загальні фізичні та фізико-механічні властивості ґрунту.

Тема 5. Рідка фаза ґрунту та її властивості.

Змістовний модуль 2

Тема 6. Теплові властивості, тепловий баланс і тепловий режим ґрунту.

Тема 7. Водний, тепловий та поживний режими ґрунту.

Тема 8. Ґрунти лісової, степової, лісостепової зони.

Тема 9. Підзолисті та болотні ґрунти Полісся. Сірі лісові та чорноземні ґрунти лісостепової зони.

Тема 10. Антропогенний вплив на ґрунтові екосистеми та охорона ґрунтів.

Перелік тем лабораторних робіт

Лабораторна робота 1. Визначення структури ґрунту. (2 год.)

Лабораторна робота 2. Визначення загальної пористості ґрунту. Органічна речовина ґрунту. (2 год.)

Лабораторна робота 3. Класифікація ґрунтів за вмістом поживних елементів та гумусу. Якісне визначення вмісту азоту, фосфору та калію у ґрунті. (2 год.)

Лабораторна робота 4. Основні типи ґрунтів Волині, характеристика та заходи по підвищенню їх родючості. (2 год.)

4. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль (мах = 40 балів)				Модульний контроль (мах = 60 балів)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		МКР	
Лаб.1	Лаб.2	Лаб.3	Лаб.4	60	100
10	10	10	10		

Критерії оцінювання та політика викладача щодо дедлайнів

Практичні навички (виконання лабораторної роботи) оцінюються за результатами виконання лабораторних робіт. Максимальна кількість балів за виконання лабораторної роботи – 10 балів. Лабораторна робота може бути оцінена на максимальну кількість балів, якщо студент виконав всі завдання, оформив роботу, зробив висновки. У разі несвоєчасної здачі практичних робіт надається додатковий захист в усній або письмовій формі в узгоджений з викладачем час.

Політика щодо академічної доброчесності

Лабораторні роботи виконуються за індивідуальними завданнями, які студенти отримують від викладача на першому занятті. Індивідуальне завдання складається з двох частин: 1) підготувати науково-дослідну роботу, відповідно до теми заняття; 2) захистити доробок перед викладачем та аудиторією. Усі роботи перевіряються на наявність плагіату

і допускаються до захисту при умові текстових запозичень не більше 20%. У випадку недотримання даних вимог робота повертається на доопрацювання. При виявленні повторного порушення вимог академічної доброчесності студент не допускається до захисту. У разі виконання лабораторної роботи не за отриманим завданням результати анулюються, а студент отримує нову тему для опрацювання.

У разі не доброчесних практик в процесі навчання та дослідницької роботи студент не допускається до здачі іспиту.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки»

4. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

5.

Підсумковий контроль – іспит. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного й модульного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент складає іспит у комбінованій формі. При цьому на іспит виносяться бали, набрані з можливих 60 балів поточного контролю, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Для отримання оцінки потрібно набрати певну кількість балів згідно шкали оцінювання.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 – 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 – 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Грунти Волинської області: монографія / М.Й. Шевчук, М.І. Зінчук, П.Й. Зінчук ; за ред. д. с. – г. н., проф. М.Й. Шевчука.- 2ге вид. переробл. І доповн.- Луцьк: Вежа-Друк, 2016. – 202с.

2. Веремеєнко С.І. Лісове ґрунтознавство : підруч. / Веремеєнко С.І., Шевчук М. Й.- Луцьк : ПП Іванюк В.П., 2016 – 335с.(Рекомендовано Вченою радою СНУ імені Лесі Українки як підручник. для студ. ВНЗ, протокол № 8 від 26.05.2016 р.)

3. Веремеєнко С.І. Ґрунтознавство : навч. посіб. / Веремеєнко С.І., Шевчук М. Й. за ред. д. с. – г. н., проф. С.І. Веремеєнко - Рівне : НУВГП, 2015 – 300с.(Рекомендовано МОН молоді і спорту України, лист №1 /11 – 7241 від 14.05.2014р.)

4. Методичні вказівки до виконання лабораторних (практичних) робіт для студентів

спеціальності „Лісове і садово-паркове господарство” денної форми навчання / М.Й. Шевчук, Т.П. Бортнік. – Луцьк: СНУ імені Лесі Українки, 2013. – 141 с.

5. Назаренко І.І., Польчина С.П., Нікорич В.А. Грунтознавство / Назаренко І.І., Польчина С.П., Нікорич В.А. – Чернівці, 2004. – 398 с.

6. Полупан М.І., Соловей В.Б., Величко В.А. Класифікація ґрунтів України / Полупан М.І., Соловей В.Б., Величко В.А. – К.: Аграрна наука, 2005. – 299с.

Додаткова:

1. Комплект плакатів та таблиць за темами курсу дисципліни.
2. Відеофільми (7 відеофільмів) по основних темах теоретичного і практичного курсу дисциплін «Лісове ґрунтознавство».
3. Навчально-методичні видання викладачів кафедри.